

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
Й ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ»**

25 квітня 2023 року

**Херсон
(Кропивницький)**

Секція: Фінансово-облікове забезпечення функціонування індустрії гостинності..... 133*Карнаушенко А.С., Смолінкіна О.І.*КРИПТОВАЛЮТА ЯК ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ: РИЗИКИ ТА
МОЖЛИВОСТІ..... 133**Секція: «Інформатизація бізнес-процесів індустрії гостинності»..... 135***Катуніна І.С., Яровий В.Ф.*НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ІНДУСТРІЇ
ГОСТИННОСТІ..... 135*Постова В.В.*ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ..... 138**Секція: «Інноваційні технології навчання в професійній освіті
майбутніх фахівців сфери гостинності»..... 142***Бойко Л.М.*ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ
НАВЧАННІ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ..... 142*Варнавська І.В.*

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ 144

Гарбар І.М.

ВПЛИВ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ НА ГОСТИННИЙ БІЗНЕС..... 147

Макухіна С.В.

ГЛЮТОНІЧНИЙ ДИСКУРС: СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ..... 149

*Несін Ю.М.*ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА
ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНИХ МОВ..... 151*Плачинда Т.С.*ФІЛОСОФСЬКА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ
ГОСТИННОСТІ..... 153

Макухіна Світлана Володимирівна
старший викладач
Херсонський державний аграрно-економічний університет
м. Херсон (м. Кропивницький)

ГЛЮТОНІЧНИЙ ДИСКУРС: СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ

Дискурс – термін сучасної лінгвістики, що має величезну кількість визначень та трактувань. Неоднозначність терміна скоріше наголошує на його багатоплановість, складноструктурованість та неоднорідність. У сучасній лінгвістиці види та типи дискурсу в основному організуються або об'єднуються однією концептосферою чи темою. До таких відноситься і досліджуваний нами тип дискурсу, який завжди займав центральне місце у будь-якій культурі, оскільки їжа

є одним із базових потреб людини. Під глютонічним дискурсом мається на увазі особливий тип дискурсу, який безпосередньо розвертається навколо концептосфери «їжа, споживання їжі». Даний тип дискурсу активно досліджується в лінгвокультурології та етнолінгвістиці, оскільки їжа, її приготування та споживання мають національно-культурну специфіку. В рамках глютонічного дискурсу виділяють різноманітні види жанрів глютонічного дискурсу: меню, рецепти, кулінарні шоу, рекламні ролики продуктів тощо [1, с. 86].

Тексти рецептів мають на наш погляд подвійну структуру. Так наприклад, текст рецепту може бути частиною рекламного дискурсу або відображати його риси, якщо він надрукований на упаковці продукту або бути частиною художнього твору. Слід зазначити, що деякі сучасні книги з кулінарними рецептами є якісним поліграфічним продуктом та мають високу мистецьку цінність. Основними стратегіями при перекладі культурно-специфічної лексики є стратегія доместикації та форенізації. Під доместикацією мається на увазі адаптація тексту для читача мови перекладу, пошуку такої відповідності, яка б повністю сприймалася читачем як текст приймаючої культури. У свою чергу форенізація передбачає максимальне дотримання автором іншомовного тексту. Так, переклади текстів рецептів у сучасних умовах тяжіють до стратегії форенізації. Це зрозуміло, оскільки страва, що складається з тих самих інгредієнтів, може бути приготовлена різними способами, наприклад, млинці та панкейки (pancakes). Труднощі перекладу лексики складають основну проблему при виборі стратегії перекладу. До стратегій форенізації перекладачі вдаються частіше, про це свідчить часте застосування транслітерації, транскрипції, калькування [2, с. 114].

Отже, усі лексеми можна розділити на еквівалентні (parsley – петрушка, garlic – часник, carrot – морква) та безеквівалентні. В англійській мові є кілька слів, які є типовими лише для англійської мови: Ounce (1 oz), Gallon (1 gal), Pint

(1 pt), Pound (1 lb). Дані слова не мають еквівалентів або аналогів, їх можна лише перекласти та перетворити на міри вимірювання типові для іншої мови.

У сучасній гастрономічній культурі західноєвропейських країн широко затребувана органічна їжа, рецепти кухні також популяризують цей напрямок, що також може спричинити деякі труднощі для перекладу. Ще деякі труднощі можуть викликати такі назви продуктів, які були запозичені раніше, але вживалися в іншому значенні, тому потребують пояснення. Наприклад, в українському глутонічному дискурсі під словом французької походження вінегрет мається на увазі салат, а англійське слово vinaigrette, також запозичене з французького слова, позначає заправку (соус) для салату, що складається з оцту, оливкової олії та прованських трав. Тому перекладач уточнює – соус вінегрет.

Передача культурних реалій при перекладі залишається однією з найбільш складних завдань. Відсутність розуміння реалії може породжувати неточності та подальше непорозуміння, а також викликати несприятливе враження у відвідувача ресторану. Основну проблему для перекладу становлять назви інгредієнтів, що не існують в інших культурах, до яких можуть відноситись трави, соуси, сири і т.п. Екзотична лексика є частим предметом дискусій та суперечок у питаннях найбільш ефективних способів передачі неперекладної лексики.

Таким чином, труднощі перекладу глутонічного дискурсу полягають у адекватному та еквівалентному перекладі культурно-специфічної та етнолінгвістичної лексики та виборі правильної стратегії перекладу. Аналіз перекладів популярних книг рецептів дає розуміння того, що переклад кулінарних рецептів, незважаючи на уявну легкість, має низку перешкод для адекватного перекладу. Специфічна жанровість текстів рецепту також диктує перекладачам обмеження прийому пояснювального чи описового перекладу.

Список літератури

1. Клименко І. М. Лексичні трансформації при передачі англійсько політичної термінології українською мовою. *Філологічні студії*. 2012. Вип. 8. С. 84–90.
2. Куликова В. Г. Комунікативно-прагматичний підхід до теорії перекладу. *Вісник Сумського державного університету*. Суми : Видавництво СумДУ, 2003. Вип. (4) 50. С. 113–116.
3. Кушнір Г. М. Перекладацькі трансформації та їх класифікація: актуальні проблеми лінгвістики і методики викладання іноземних мов. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2011. URL: <http://elibrary.nubip.edu.ua/10590/96>